

zobdat-ol azkār

فيض كاشاني، محمد بن شاه مرتضى، ۱۰۰۶-۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāshānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۳۴۲

بی کا، تا: ۱۲۵۹ق [دث. مجلس]

● زبده الاذکار من ادعية الال الاطهار / دعا / فارسی

zobdat-ol azkār men ad'iyat-el āl-el athār

اصفهانى، على بن قاسم، ق ۱۳ قمری

esfahānī, 'alī ebn-e qāsem (- 19c)

دعاهای ایام هفته و بعضی از دعاهای مختلف دیگر و تعقیب نمازها را در یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» به پایان برده: مقدمه: در معنی و فواید دعا؛ باب ۱. فضیلت تعقیب و تعقیبات نمازها؛ باب ۲. آداب و دعاهای شب جمعه؛ باب ۳. اعمال روز جمعه؛ باب ۴. اعمال شب و روز شنبه؛ باب ۵. اعمال شب و روز یکشنبه ... الخ؛ خاتمه: در آداب داعی و کیفیت خواندن دعا.

قیم؛ گلیپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۶-۱۸/۹۶

آغاز: الحمد لله سامع الدعاء و دافع البلاء و باسط الرجاء ... و بعد چنین گوید این احقر عبادالله و اقل خلق الله علی بن قاسم اصفهانى؛ انجام: و گوید خدایا مراروزی ده، این مختصر را نوشتم امیدوار هستم که خواننده آن در پی اصلاح آن باشد خط: نسخ، کاتب=مؤلف، تا: ذیقعد ۱۲۹۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکى، ۲۹۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۲۲۵]

س زبده الاسرار < شرح هداية الحكمة

● زبده الاسرار / فلسفه / عربی

zubadat-ul asrār

اثيرالدين ابهرى، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ قمری

asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e 'omar (- 1262)

رساله مختصری است در اصول کلیه فلسفه در دو بخش طبیعیات و الهیات و هر کدام دارای چند «مقاله» مشتمل بر مباحث دارای فصول.

قیم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۰/۱

آغاز: الحمد لمن يستحق الحمد لکماله و الصلاة على نبيه و آله، و بعد فان الکلام فى الحكمة مرتب على مقدمة و قسمين؛ انجام: یعنی برجع من الصور الخيالية الى الصور النفسانية، و الله أعلم

گک (۲۲۷-۲۲۸) [ف: ۵-۸۳]

● زبده الاخلاق / شعر / فارسی

zobadt-ol axlāq

اهلى شیرازى، محمد بن يوسف، ۸۵۸ - ۹۴۲ قمری

ahlī šīrāzī, mohammad ebn-e yūsof (1454 - 1536)

رباعیات زبده الاخلاق ۱۶۹ رباعی.

آغاز: یا رب گند آلوده ز دنیا مبرم xx بی وعده وصلی خود بن

عقبی مبرم

انجام: فهم کن که ذوق بیداری چیست xx شاید که دگر ز ذوق

خوابت نبرد

[دنا ۱۱۸۹/۵؛ فهرستواره منزوی ۴۸۰/۶]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۴۳۸/۱۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ صفحه اول و دوم تمامی مذهب مرصع بسیار خوب، با چهار کتیبه مذهب مرصع ممتاز، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب ممتاز، نوشته شده: «دیوان اهلی پیشکشی مقرب الخاقان میرزا محمد پیشخدمت که در شهر جمادى الثانيه قوی ٹیل ۱۳۰۱ جمع کتابخانه مبارکه موزه گردید»؛ مهر: مشیرالسلطنة ۱۳۲۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش تیماج مشکى، مذهب؛ ۹ سطر، اندازه: ۳۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۷]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۹

خط: نستعلیق متوسط، کا: جمال شیرازی، تا: ۱۰۵۷ق؛ مجدول، با پنج سرلوح مذهب مرصع خوب؛ مهر کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: اصفهانى، جلد: مقوای روکش چرم ساغری لولائى، مذهب، ۱۹ سطر در متن ۱۴ سطر در حاشیه به طریق مورب، اندازه: ۲۸/۹×۱۶/۲سم [ف: ۳-۱۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۴۲/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی و سمرقندی، جلد: میشن قرمز مذهب، ۲۸گ (۹۷۱-۹۹۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۱۲سم [ف: ۸-۲۴۰]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۲/۶

خط: نستعلیق، کا: هدایت الله کاتب، تا: با تاریخ ۱۲۳۲ق؛ با دو مجلس میناتور، مذهب مرصع ترنج سازی بسیار عالی، مجدول مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی بوم مشکى مذهب، ۱۱ سطر در متن و ۱۲ سطر در حاشیه متصل به متن و ۲۶ سطر در حاشیه اول، اندازه: ۳۴×۲۲/۵سم [ف: ۳-۱۲۸]

س زبده الادوات < نیده الادوات

س زبده الادوار < شرح الادوار

● زبده الاذکار / دعا

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

من التعلیق الذی علقه لنفسه اعنی افضل الدین البامیانی فی صفر سنة ۶۳۹)».

[گاهنامه ۱۳۱۱ ش ص ۱۸۷]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۸۱/۳

آغاز: ابتداء ما اختاره و انتخبه الامام الاجل الفاضل افضل الدین البامیانی من الزیج المعبر السلطانی السنجرى لنفسه مع رسالة الاعتبار

خط: نسخ، بی کاء، تا: ۶۳۹ق؛ ص ۵۰-۵۷ جدول است، سپس باب فی عمل روية الهلال مقدمات يقوم النيران عند مغيب الشمس؛ ۳۱گ (۵۰-۸۰) [ف: ۵-۶۶۰]

● الزیج الشامل / تقریم / عربی

az-zīj-uš-šāmil

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ قمری

asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e 'omar (- 1262)

در فهرست آستان قدس نسخه آن کتابخانه چنین وصف شده است: مرتب بر مقدمه و خاتمه و ده «باب» و هر باب در چند فصل به تفصیل زیر: باب ۱. التواریح؛ ۲. الجیوب و السهام؛ ۳. الاضلال؛ ۴. القسی؛ ۵. التقاویم؛ ۶. رجوع الكواكب؛ ۷. مقدمات يتعلق باعمال الطوالع؛ ۸. الطوالع؛ ۹. الاجتماعات و الكسوفات؛ ۱۰. بقية الاعمال النجومية؛ خاتمة: فی سمت قبله. مؤلف كتاب را در صدر این نسخه و نیز حاجی خلیفه در كشف الظنون (باب الزای) ابوالوفاء محمد بن احمد البوزجانی نوشته اند، ولی به استناد گفتار مؤلف در مقدمه كتاب که می گوید: «فهدا زیج وضعته علی مقتضى اوساط صححها الشيخ ابوالوفاء محمد بن احمد البوزجانی و اصحابه بارصاد متوالية» و نیز این عبارت که «انی وجدت فی تصانیف البوزجانی جدولا مشتملا علی هذه الاوساط فنقلتها بعدما رأيتها مصححة» این مطلب را نمی توان از آنها پذیرفت، و بنابراین مؤلف این زیج - که آن را بر حسب ارضاد ابوالوفاء تنظیم کرده - کس دیگری غیر از بوزجانی است که فعلاً نامش بر ما معلوم نیست، چنانکه ترجمه احوال و عصر خود ابوالوفاء محمد بن احمد البوزجانی نیز به فرض صحت ضبط نسخه در نام پدر - بر ما به کلی مجهول است. اما هیچکدام از این مطالب از ارزش و اهمیت و نفاست نسخه نمی کاهد.

در فهرست مجلس چنین آمده: مشتمل بر زیجی که از روی زیج ابوالوفا محمد بن احمد بوزجانی و یارانش تصحیح شده است و آن را با زیج علایی سنجیده و به جهت تسهیل اعمال این زیج را ساخته و آن را در دو «مقاله» مرتب کرده است: مقاله ۱. در برخی مسائل مقدماتی مشتمل بر چند باب و فصل که در نسخه حاضر ناقص آمده است؛ مقاله ۲. در جداول زیج حاضر. آن را به اثیرالدین ابهری نسبت داده است که احتمالاً به استناد کشف

اشیاء يحتاج إليها الحساب احياناً. بخش دوم به نام «كتاب غرائب علم التاريخ» نامیده شده و مشتمل بر دو «فصل» می باشد: ۱. معرفة فضيلة السنة الشمسية على السنة القمرية؛ ۲. معرفة مدخل السنين الشمسية فی تاریخ الهجرة. مؤلف در مقدمه از وزیر ابوالمحاسن عبد الرزاق بن عبد الله بن علی بن اسحاق رضی امیر المومنین و ابو طاهر سعد بن علی بن عیسی صفوة امیر المومنین به بزرگی یاد کرده و به بیان مختصری از زندگانی خود پرداخته است.

آغاز: الحمد لله الذی دل علی نفسه بما افاض من جوده، و من علی عبادہ بما عرفهم من قدس وجوده

[الاعلام زرکلی ۳۰۵/۳؛ تمته صوان الحکمة ص ۱۶۱؛ علم الفلك نالینو ص ۱۷۹؛ بروکلان ذیل ۹۰۲/۱؛ گاهشماری فهرست نامها - گاهنامه سال ۱۳۱۱ ص ۱۸۴]

شرح و حواشی:

۱- الزیج السنجرى (منتخب)؛ بامیانی، افضل الدین

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 6669؛ کاء: محمد بن احمد بن سالم، تا: ۲۵ جمادى الثاني ۶۲۰ق؛ مقابله شده با اصل منقول [فیلمها ف: ۱-۳۳۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۱۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۷۶۱؛ خط: نسخ، بی کاء، تا: قرن ۹؛ مجدول، دارای کتیبه، کتاب را زین العابدین منجم حسینی در سال ۸۹۰ تصحیح کرده و از آن مطالبی استخراج نموده آن طور که خود در آغاز کتاب بدان تصریح کرده؛ ۳۸۴ص [عکسی ف: ۴-۱۳۶]

● الزیج السنجرى (منتخب) / هیئت / عربی

az-zīj-ul-sanjarī (mn.)

بامیانی، افضل الدین، قمری

bāmīyānī, afzal dīn

وابسته به: الزیج السنجرى = المعبر السنجرى؛ خازنی، عبدالرحمن (۶-)

در پنج «باب» است: ۱. رؤیت هلال؛ ۲. عمل مرکب ثابت بن قره؛ ۳. عمل مرکب خازنی؛ ۴. ظهور و خفاء کواكب متحيرة؛ ۵. قطر شمس و قمر. سپس جدولهایی است و سپس نثری است با عنوان «فی النطاقات و القمر و معرفة دقائق نسب السعود و الانحدار و ...» و سپس جدول است و در انتها می گوید: «تم ما اختاره و علقه لنفسه الشيخ الفاضل افضل الدین البامیانی رحمه الله من الزیج المعبر السلطانی السنجرى للشيخ الزاهد عبدالرحمان الخازنی رحمه الله و الحمد لله وحده و صلواته علی سیدنا و نبینا محمد و آله (فرغت من کتابته بالموصل المحروسة

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

- آغاز: برابر
کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی کا، تا؛ در عصر مؤلف؛
افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف و دو حاشیه از ابوتراب و به خط
وی، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۳۷۰ گ، ۲۳ سطر، اندازه:
۲۸×۱۶ سم [ف: ۴-۱۹] و [عکسی ف: ۵-۴۲۲]
۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۳۶۹
آغاز: برابر؛ انجام: انتهی ما سهله الله تعالی من هذا التعليق مع
تشویش الفكر الموجب بقبول العذر ... انجام نسخه افتاده: فلو
حصل ذلك من غير احدهما كان حكمه ما ذكر وليس المراد.
دو جزء کتاب را در بر دارد؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی:
انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب،
۳۳ گ، ۳۴ سطر (۲۲×۱۲/۵)، اندازه: ۳۱×۲۰ سم [ف: ۱۲-۱۲۹]
۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۴۸
آغاز: طاب تراه عن الرضى رحمه اله ما حاصله انه مستقر
الاستقرار؛ انجام: وجوب اللديه مع الهلاك من حيث ان الجاني
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [الفیائی: ۶۴۷-]
۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۶۴
آغاز: بسمله کتاب الجهاد قوله لدعائهم الخ ای طالب الاسلام
منهم و ارادته قوله و هو اولی وجه الاولیة ظاهر فان الدفاع فيه
اظهر من الجهاد؛ انجام: و بیع صحة الاجارة لا وجه لاجرة المثل
فانها تكون مع بطلان الاجارة و نحوه من حيث الاذن فی التصرف
و عدمه.
از کتاب جهاد تا اجاره؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ محشی به لفظ
امضاء «منه»؛ واقف: شیخ جعفر طهرانی، ۲۳ شعبان ۱۲۷۱؛ جلد:
تیماج مشکی، ۲۶۲ گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: ۲۵-۴۳۷]
۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۸۸
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج سبز، ۲۹۵ گ، ۱۸ سطر،
اندازه: ۲۰/۵×۱۴/۵ سم [ف: ۲۵-۴۵۷]
۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۸ معزی
آغاز: بسمله. اما الاولان فقد ورد بهما الخ ليس المراد وروده
بخصوص اللفظین المتقدمین بل وروده بما يستعملان منه للمعنی
المذكور معهما يعتبر فیهما من معنی الانشاء و إن وافق الاول فی
اللفظ؛ انجام: قوله و هو مشکل عل اطلاقه لتعرض فی هذا ... فلا
یتوهم خلاف ذلك ... بقلم مؤلفه الفقیر ... علی بن محمد بن
الحسن ... سنة خمس و سبعین بعد الالف نفعه الله به ... و تناوله ید
غير قصیره العفو عن الهفو بجوازه علی من عصمه الله و الحمد لله
وحده و صلى الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرين صلوات الله
علیهم اجمعین.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ رکابه نویسی شده؛ جلد: مقوایی
با روکش کاغذی، ۱۴۱ گ، ۲۱ سطر (۱۷/۵×۹/۵)، اندازه:
۲۴×۱۶ سم [ف: ۳۹-۱۹۴]
- تا: ۹ ذیقعدہ ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۹
(۳-۲۷۱)، ۲۷ سطر (۲۰×۱۲)، اندازه: ۳۰×۲۰ سم [ف: ۱۱-۴۱۶]
۵۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۶۸
آغاز: برابر
از اول کتاب تا آخر اجاره؛ خط: نسخ، کا: غلامعلی اعلی، تا:
سه شنبه ربیع الاول ۱۲۶۹ق؛؛ مصحح، محشی، با یادداشتی در
استکتاب کتاب در دار السلطنه قزوین به خط «علی اکبر» در دهم
ربیع الاول ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج زیتونی مذهب، ۲۵۹ گ، ۳۳ سطر،
اندازه: ۳۵×۲۱ سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۶۰]
- قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۲۷۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۰۰]
۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳/۳-۶۴۵۳
آغاز: برابر؛ انجام: قوله صورة مافی الاصل من خط المصنف ادام
الله بقاء انتهی ما سهله الله تعالی من هذا التعليق مع تشویش الفكر
الموجب ... الحمد لله وحده و صلى الله علی سیدنا محمد و آله
الطاهرين
کامل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن شیخ ابوالقاسم جبل عاملی
قزوینی، تا: جمعه ۲ رمضان ۱۲۷۷ق؛ مصحح؛ تملک عبدالرحیم
مراغی ۱۲۸۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۳ گ، ۳۳ سطر، اندازه:
۳۶×۲۱ سم [ف: ۴-۲۲۵]
۵۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۹۷
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد نعیم، تا: شنبه از ربیع الاول
۱۲۸۴ق؛ تملک: سید عزالدین حسینی زنجان به سال ۱۳۵۷ق؛
جلد: تیماج قهوه ای، ۳۴۲ گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۸/۵×۱۶/۵ سم
[اوراق عتیق: ۱-۱۶۷]
۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸/۹۲-۳۵۷۲
آغاز: برابر؛ انجام: و افضل منه الفصل بعشرة و اکمل منه فضلاً
بشهر و اکثر ذلك سنة ... و الحمد لله اولاً و آخراً
خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: دوشنبه ۲۸ جمادی الاول ۱۲۹۹ق؛
مصحح، محشی با امضای «منه»؛ جلد: تیماج سبز، ۲۷۸ گ، ۲۰
سطر، اندازه: ۲۱×۱۵/۵ سم [ف: ۴-۲۲۵]
۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲/۶-۷۶۶۶
آغاز: جدی العلامة الشهيد الثاني قدس الله نفسه الزکیة و افاض
علی تربته المرحم الربات کتاب جلیل الشأن رفیع المکان لم یر
مثله فی کتب الاولین
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛
۲۱ گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۳۳×۲۱ سم [ف: ۴-۲۲۲]
۵۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۸۴
از اول کتاب جهاد تا اوایل کتاب تجارت؛ بی کا، بی تا؛ مصحح،
محشی به خط مؤلف، عاریه نزد عبدالله بن علوی حسینی از شیخ
الاسلام آخوند ملامحمود؛ تملک: حسین بن علی بن محمد بن
حسن بن زین الدین عاملی؛ اندازه: ۲۸×۱۵ سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۷۲]
۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۶۰ و ۱۹۶۳ عکسی

● الزاهرة = الرسالة الزاهرة / منطق / عربی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هفتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۱۷/۹

بی‌کاء، تا: دهه سوم ذیحجه ۱۲۶۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فرنگی
آهار مهره، جلد: تیماج مشکى مقوایی، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳)،
اندازه: ۲۱×۱۵سم [نشریه: ۳-۲۲۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۹۲/۶

آغاز: برابر؛ انجام: و هو آخر الكتاب. پایان رقم کاء: بدون تغییر
در عبارت عبارت فارسی مسطور شد ... در دارالخلافه تهران
باتمام رسید.

خط: نسخ، کاء: اسدالله منجم مازندرانی هزار جریبی، تا: ۱۳۱۰ق؛
کاغذ: فرنگی نباتی تیره ضخیم، جلد: تیماج عنابی ضربی،
۱۱۹ص (۱۰-۱۲۸)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۱۵سم [ف: ۱۹-۷۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۸۷/۵

آغاز: برابر؛ انجام: خطوط فصول مشتركة للسطح المخروطی وای
سطح کان

خط: شکسته، کاء: میرزا عبدالله طبری، بی‌کاء؛ دارای اشکال نجومی؛
کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، اندازه: ۲۱/۲×۱۵سم [ف:
۱۰-۱۶۳]

● پرگار القطوع (رسالة من) / ریاضیات / عربی

parkār-ul quṭū' (r.-un min)

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، -۶۶۰ قمری
asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e 'omar (- 1262)

اثیرالدین ابهری آن را از حاصل بحثی که حین قرائت «رسالة
الپرگار التام» بر شیخ کمال الدین بن یونس پیش آمد نگاشته
است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۰/۱۲-ف

نسخه اصل: مانيسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کاء، تا: ۶۹۹ق،
جا: تبریز؛ گگ (۲۳۴پ-۲۳۸ر)، ۱۸ سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۲]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۶۸/۶بخش ۲

خط: تعلیق، کاء: قطب الدین محمود بن مصلح متطبیب، بی‌کاء [ف: ۸۱]

● پرگار = رساله در معرفت ساختن پرگار / ریاضیات / فارسی

pargār = r. dar ma' refat-e sāxtan-e pargār

یزدی، محمد رضا بن محمد هاشم، ق ۱۳ قمری
yazdī, mohammad rezā ebn-e mohammad hāšem (-
19c)

دارای یک «مقدمه» و ده «فصل».

آغاز: الحمد لله الذى خلق السموات و الارضين. و الصلوة و
السلام على موازين القسط محمد و عترته الطاهرين. سيما الاربعة
المتناسبة اصحاب الأحياء و خير الموازين و بعد ميگويد احقر
عباد الله الهادى محمد رضا بن محمد هاشم اليزدى که اين رساله

آغاز: حامداً لله تعالى و مصلياً على رسوله ... أما بعد اين
سؤالتيست چند از شبهات ناپسند؛ انجام: شفيح اهل الكيابر و
الاثام و على آله و اصحابه أولى الفضل و الاحترام
خط: نستعلیق، بی‌کاء، تا: سه شنبه ۷ ذیحجه ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج
قهوه‌ای، ۱۹گ (۲۱-۳۹)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۱۰سم [ف: ۲-۲۴۸]

● پرستی از فخرالمحققين محمد حلی و پاسخ او

درباره برتوی علی ع بر دیگر پیامبران / کلام و اعتقادات
porsešī az faxr-ol-mohaqqeqīn mohammad-e hellī va
pāsox-e ū darbāre-ye bartarī-ye 'alī ' bar dīgar
payāambarān

فخرالمحققين، محمد بن حسن، ۶۸۲-۷۷۱ قمری
faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284-
1370)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۳۵/۶

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷-۲۳۰]

● پرگار التام / ریاضیات / عربی

parkār-ut tām

ابوسهل کوهی، ویجن بن رستم، -۴۰۵ قمری
abū-sahl-e kūhī, vayjan ebn-e rostan (- 1015)

مشمول است بر دو «مقاله» و ۲۵ شکل هندسی: ۱. البرهان علی انه
يمكن بهذا البركار رسم الخطوط القياسية؛ ۲. علم رسم احمد
الخطوط التي ذكرناها على وضع معلوم.

آغاز: بسمله، قال ابوسهل ... بن رستم القوهي هذا كتاب فى الالة
التي سميناها البركار التام وهو مقالتان

چاپ: مجله معهد المخطوطات، محقق: احمد سعيد الدمرداش،
جلد ۲۲، جزء ۱، ص ۳۲۱-۳۴۳، ۱۳۹۵ق.

[التراث العربی العلمی از قدری طوغان ۲۴۹-۲۵۱؛ ابن القفطی ۱۳۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۲۱/۱۰

آغاز: پس از بسمله: المقالة الاولى منها فى البرهان على انه يمكن
بهذا البركار رسم الخطوط القياسية اعنى المستقيمة؛ انجام: و خط
ترتیبه مساویة لزاوية المعلومة و ذلك ما اردنا ان نبين. تمت المقالة
الثانية من كتاب ابى سهل القوهي فى البركار التام و هى آخر
الكتاب و الحمد لله رب العالمين.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کاء، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهارمهره حنایی،
جلد: ساغری مشکى ضربی دارای ترنج و دو سرترنج و چهار ابرو
و حاشیه قلمدانی، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۱۸-۱۲۹]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۰۵/۱

آغاز: برابر

کاء: میرزا عبدالله منجم، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲گگ، قطع: رقیعی [ف: ۳۱۰]

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

رساند، علی ان الانسان من النسيان
[نسخه‌های منزوی ۷۱/۱؛ دنا ۷۶۸/۲ (۵ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۰۴

آغاز: برابر؛ انجام: نگاه باید داشت مثل ایاک و بعد و ایاک
نستین.

خط: نسخ متوسط، بی‌ک، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مؤلف در
پایان نسخه نوشته: «فارغ شد از تحریر و ساکت گشت از تقریر
مسود این اوراق و مشوش خاطر حذاق اقل عبادالله الباری محمد
حسن القاری در هنگامی که خطر کلیل و ذهن لیلی را انواع
پریشانی و حرمان از آمال و امانی حاصل بوده توقع آنکه اگر
سهوی یا نسیانی در تقریر قرائتی و تحریر عبارتی واقع شده باشد
اصلاح آن را عین صلاح و مصلحت عین دانسته مقتضای اخوت
را بتقدیم رساند علی ان الانسان من النسيان»، مجلد؛ کاغذ:
سمرقندی شکر آهار مهره، جلد: میشن خرمایی، ۱۴۳ص، ۱۱
سطر، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۳-۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۴۴۳/۲

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین حسینی بنادکی، تا: ۱۲۲۷ق؛ کاغذ:
فرنگی، جلد: تیماج مشکلی، ۵۴گ (۳۱-۸۴)، ۱۲ سطر
(۱۲/۵×۷)، اندازه: ۱۷×۱۰/۵سم [ف: ۳-۹۶۱]

۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۷۰۳/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌ک، تا: ۱۲۳۹ و ۱۲۴۳ق [ف: ۱۲۱]

۴. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۶۱۲/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌ک، تا: جمعه ۴ شوال ۱۲۴۳ق، جلد: تیماج قرمز،
۴۶گ (۱۵-۶۰پ)، اندازه: ۱۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۲-۲۰۹]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۸۱/۱

آغاز: دلهاست بل تکنون حروف و کلمات و تحف تحیات
زاکیات؛ انجام: لتارکوا آلهتا و کلمه ائن در سوره شعرا مرسوم
است.
نسخه اصل: کتابخانه شخصی؛ بی‌ک، تا: با تاریخ ۱۳۲۹ق؛
افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۶ص (۱-۲۶) [عکسی ف: ۵-۴۳۴]

● تبصرة الكحالين / طب / فارسی

tabserat-ol kahlhālīn

کحال، حسینعلی بن مقصود علی، ق ۱۱ قمری
kahlhāl, hoseyn-'alī ebn-e maqsūd 'alī (-17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۴ق

کتابی است در چشم پزشکی، در ۷ «مقام» و «مقدمه» و «خاتمه»:
مقدمه: در بحث و تعریف و تشریح عین، محتوی بر چند فصل؛
مقام ۱. مشتمل بر شش باب؛ ۲. بیماری‌های پلک چشم، بیست و
نه باب؛ ۳. بیماری‌های گوشه چشم، سه باب؛ ۴. بیماری‌های

اما موجود ... اولی؛ انجام: الختم و النصيحة من نظر يبصر البصيرة
الی حکم الله ... الا القوم الکافرون هذا آخر الکلام و خاتمة المرام
خصص الله المؤمنین و المؤمنات بجمع الطافه ... اجمعین. نجز من
منصرم شوال من شهور سنة ستین و ستمائة علی يد مترجمه محرره
حفه الله بکره فی العافية

خط: نسخ، بی‌ک، تا: قرن ۷؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن
قهوه‌ای روشن، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۹/۹سم [ف: ۷-۱۲۱]

● التبصرة في الهيئة / هیئت / عربی

at-tabṣira fi-l hay'a

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، -۶۶۰ قمری
asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e 'omar (-1262)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۰۰/۴

آغاز: بسملة الحمد لله حق حمده والصلوة علی خیر خلقه محمد ...
وبعد فان العلماء و الحكماء كانوا قبل زماننا هذا متوفرين علی
جميع العلوم و تالیفها ... کنت احداث نفسی و اراجح فکری فی ان
جمع برسم خدمته کتابا و الفت هذا الكتاب فی علم الهيئة ...
وسمیته کتاب التبصرة فی علم الهيئة ... و من اراد التناهی فی هذا
الفن فلیتامل کتابی الموسوم بمتهی الادراک
خط: نسخ، بی‌ک، بی‌تا؛ دارای جدول نجومی؛ جلد: تیماج عنابی،
۱۹ سطر (۱۱×۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۱۱سم [ف: ۱-۲۸۹]

● تبصرة القراء / تجرید / فارسی

tabserat-ol qorrā'

قاری قائنی، محمد حسن، ق ۱۱ قمری
qārī qā'enī, mohammad hasan (-17c)

اهدا به: شاه عباس دوم صفوی

تاریخ تألیف: ۱۰۷۷ق

در قواعد تجرید. مؤلف خود در مقدمه گوید که بیست سال در
روضه امام علی بن موسی الرضا به تلاوت قرآن و تعلیم مردم
مشغول بوده و این کتاب را در زمان شاه عباس تألیف کرده و از
این قرار در اواخر قرن دهم و اوایل قرن یازدهم می‌زیسته است.
شامل یک «مقدمه» و دوازده «باب» است: ۱. بیان استعاذه؛ ۲. بیان
بسمله؛ ۳. بیان مخارج حروف؛ ۴. بیان صفات حروف؛ ۵. بیان
احکام را و لام جلاله؛ ۶. بیان هاء کنایه؛ ۷. بیان مد و قصر؛ ۸.
بیان احکام نون ساکنه و تنوین؛ ۹. بیان ادغام؛ ۱۰. بیان وقوف و
رموز آن؛ ۱۱. بیان رسم الخط؛ ۱۲. بیان اختلاف حفص و بکر
در کلمات قرآنی. (سعید نفیسی)

آغاز: بهترین امری که قاریان کلام صحیح الاحکام عبادت و
حفاظان ارکان دارالسلام اطاعت ... فسبحان من تکلم بغیر آله و
أدوات

انجام: عین صلاح و صلاح عین دانسته مقتضای اخوت را بتقدیم

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276244

۱. اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱۲/۱۳۹۱